

Birincil ve Nihai Enerji Yoğunluğu

Enerji Verimliliği Veri Analizi Serisi-1

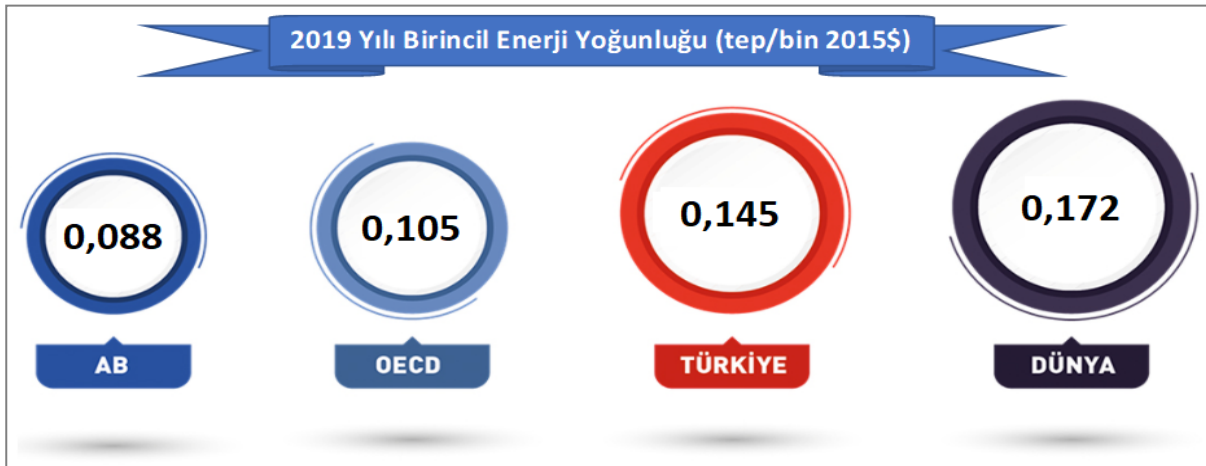
Enerji yoğunluğu ülke veya bölge bazında bir birim GSYH üretebilmek için ne kadar enerji gerektiğini ölçen bir enerji verimliliği göstergesidir. Gerekli enerji miktarı, ülkede toplam arz edilen, dönüşüme uğramamış enerji cinsinden ise birincil enerji yoğunluğundan; sanayi, konut, ulaştırma gibi sektörlerin nihai olarak tükettiği enerji cinsinden ise nihai enerji yoğunluğundan söz edilir. Enerji yoğunluğundaki eğilim; ekonomi ve sanayideki yapısal değişiklikler, enerji tüketim yapısındaki değişimler, sektörlerin verimlilik gelişimi ve nihai kullanıcıların tercih ettiği cihaz ve ekipman gibi unsurlardan etkilenmektedir.

Türkiye'nin 2020 yılı birincil enerji yoğunluğu 0,145 tep/bin 2015\$, nihai enerji yoğunluğu ise 0,112 tep/bin 2015\$ olarak hesaplanmıştır. Tablo 1'de yıllara göre birincil ve nihai enerji yoğunluğu verileri gösterilmektedir. Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı ile bütün sektörlerde yürütülen enerji verimliliği çalışmalarına rağmen pandemi sürecinde yaşanan; imalat sanayindeki üretim dalgalanmaları, toplu taşıma yerine bireysel ulaşımaya olan yönelim ve hizmet sektöründeki enerji talebinin verimsiz bir şekilde hanehalkına kayması enerji yoğunluğundaki gelişimi olumsuz etkilemiştir. Buna rağmen 2000 yılına göre bir kıyaslama yapıldığında birincil enerji yoğunluğunda %24,5; nihai enerji yoğunluğunda ise %24,8 oranında iyileşme söz konusudur.

Tablo 1. Türkiye'nin Birincil ve Nihai Enerji Yoğunluğu

Göstergeler (tep/bin 2015\$)	2000	2005	2010	2015	2019	2020
Birincil Enerji Yoğunluğu	0,192	0,169	0,172	0,149	0,145	0,145
Nihai Enerji Yoğunluğu	0,149	0,134	0,130	0,115	0,111	0,112

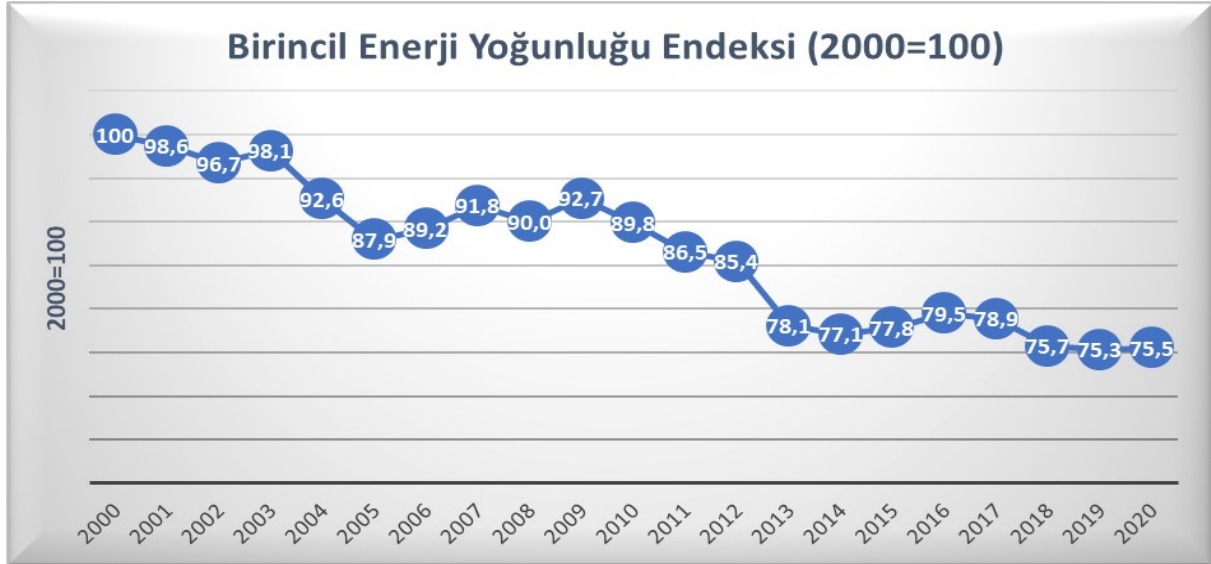
Uluslararası bir karşılaştırma yapıldığında ise; Türkiye'nin 2019 yılı için 0,145 tep/bin 2015\$ olan birincil enerji yoğunluğu dünya ortalamasından (0,172 tep/bin 2015\$) daha düşük olmakla birlikte OECD ortalamasının (0,105 tep/bin 2015\$) üzerinde kalmaktadır. Avrupa Birliği ülkelerinin birincil enerji yoğunluğu ortalaması ise 0,088 tep/bin 2015\$ ile gerek OECD gerekse Türkiye'ye kıyasla daha iyi bir seviyededir.

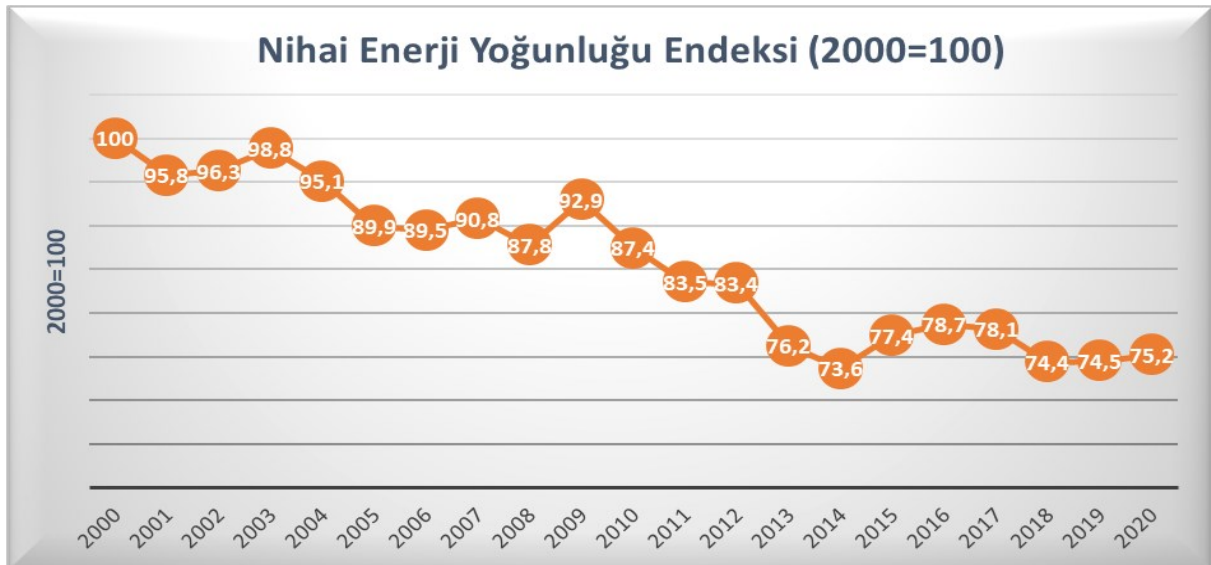
Şekil 1. Birincil Enerji Yoğunluğu Karşılaştırması (2019)

Birincil ve Nihai Enerji Yoğunluğu Endeksi

2000-2020 dönemi birincil ve nihai enerji yoğunluklarında yıllık ortalama %1,4 oranında ilerleme sağlanmıştır. Birincil ve nihai enerji yoğunluklarındaki değişim Şekil 2 ve Şekil 3'te endeks olarak gösterilmektedir.

Şekil 2. Birincil Enerji Yoğunluğu Endeksi (2000-2020)

Şekil 3. Nihai Enerji Yoğunluğu Endeksi (2000-2020)

Açıklama

- Enerji yoğunluklarının hesaplanmasında Genel Enerji Denge Tablolarından ve TÜİK'in yayımlanmış olduğu GSYH verilerinden faydalanılmış olup kullanılan verilerin muhtemel revizyonu halinde enerji yoğunluk değeri hesaplamaları yeniden ele alınacaktır.

**T.C. ENERJİ VE TABİİ
KAYNAKLAR BAKANLIĞI**

Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanlığı

Planlama ve Denetim Daire Başkanlığı

Ölçme ve Değerlendirme Grubu

Detaylı bilgi için:

halil.oruc@enerji.gov.tr ; bilal.duzgun@enerji.gov.tr